

PRAKSISOVERSIGT · FOGEDRET

Praksisoversigt over tvangsfuldbyrdelse af forældreansvar (retsplejeloven kapitel 42 b)

Familierettens fuldbyrdelse efter §§ 456 p–456 r – barnets bedste, proportionalitetstrappen og EMRK artikel 8

Version 2 · Opdateret 22. jul. 2026 · 25 afgørelser · 2008–2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Retsplejelovens kapitel 42 b (§§ 456 p–456 r) regulerer tvangsfuldbyrdelse af domme, kendelser, retsforlig, afgørelser og aftaler om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Kapitlet blev indsat ved Familieretshus-reformen med virkning fra 1. april 2019 og flyttede fuldbyrdelsen fra fogedretten til familieretten, samtidig med at barnets bedste blev gjort til en selvstændig spærre for fuldbyrdelse. Praksis viser to modsatrettede træk: familieretten skal som udgangspunkt håndhæve afgørelsen, når bopælsforælderen uberettiget vægrer sig – men fuldbyrdelse skal nægtes eller sagen henvises til Familieretshuset, hvis fuldbyrdelsen ikke varetager barnets bedste. Højesterets kendelse af 22. september 2025 er den centrale afklaring af, hvordan de to hensyn afvejes, herunder af myndighedernes positive forpligtelse efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Fuldbyrdelse efter retsplejelovens kapitel 42 b kan alene ske af hensyn til barnet og skal varetage barnets bedste – ikke af hensyn til den forælder, der begærer fuldbyrdelse.
- 02** Familieretten – ikke fogedretten – er fuldbyrdelsesmyndighed for afgørelser og aftaler om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær efter Familieretshus-reformen med virkning fra 1. april 2019.
- 03** Udgangspunktet er, at en samværsafgørelse skal fuldbyrdes, når den forælder, barnet bor hos, ikke frivilligt medvirker til, at samværet gennemføres.
- 04** Familieretten foretager ikke en materiel prøvelse af den afgørelse, der søges fuldbyrdet; finder retten, at afgørelsen på grund af nye oplysninger eller forandrede forhold ikke længere er til barnets bedste, skal sagen henvises til Familieretshuset til vurdering af ændring eller ophævelse.
- 05** Familieretten er ikke bundet af rekvirentens anmodning ved valget af fuldbyrdelsesmåde og skal efter proportionalitetsprincippet anvende det mindst indgribende middel, der kan antages at påvirke den tilbageholdende forælders adfærd.

- 06 Tvangsbøder fastsættes som daglige eller ugentlige løbende bøder indtil udlevering – ved samvær dog eventuelt som en enkelt forfaldsbøde – og udmåles efter indkomsten hos den forælder, der har barnet, med et minimum på 1.500 kr.
- 07 Tvangsbøder er ikke et anvendeligt middel, når modstanden mod samvær reelt udspringer af barnets egen vægring, eller når bøderne erfaringsmæssigt ikke ændrer forælders adfærd.
- 08 Skal der anvendes umiddelbar magt, er udgangspunktet tilbageholdelse af den forælder, der har barnet, et andet sted end barnets opholdssted; afhentning af selve barnet er en undtagelse, der forudsætter, at tilbageholdelse ikke er mulig.
- 09 Ved afhentning af barnet skal en børnesagkyndig fra Børneenheden i Familieretshuset og en repræsentant fra kommunen deltage, medmindre ganske særlige omstændigheder foreligger, og den børnesagkyndige skal vurdere, om fuldbyrdelsen varetager barnets bedste.
- 10 Inden afhentning skal familieretten kortvarigt udsætte sagen med henblik på børnesagkyndig rådgivning efter forældreansvarslovens § 32 a, medmindre særlige omstændigheder foreligger.
- 11 Et barn med den fornødne alder og modenhed skal have mulighed for at udtale sig under en samtale, hvor en børnesagkyndig eller kommunal repræsentant deltager, medmindre samtalen er til skade for barnet.
- 12 Familieretten skal under fuldbyrdelsessagen iagttage myndighedernes positive forpligtelse efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8 til at træffe rimelige foranstaltninger til at gennemføre kontakt mellem barn og forælder.
- 13 Erstatningssamvær kan under fuldbyrdelsessagen kun fastsættes for samvær, der ikke har kunnet udøves, mens sagen verserede – samvær uden for en verserende fuldbyrdelsessag hører under Familieretshuset.
- 14 Udlevering efter retsplejelovens § 596, stk. 2, forudsætter, at rekvirenten er forældremyndighedsindehaver eller bopælsforælder; folkeregistertilmelding er ikke i sig selv tilstrækkeligt.
- 15 Samvær med andre end barnets forældre kan kun fuldbyrdes ved tvangsbøder – aldrig ved umiddelbar magt.
- 16 Vedvarende og ubegrundet vægring kan i den materielle sag føre til, at forældremyndighed eller bopæl flyttes, jf. forældreansvarslovens § 4, stk. 2, om samarbejdschikane og forældrefremmedgørelse.

§ 1 Kapitel 42 b: fra fogedret til familieret ved Familieretshus-reformen

Reglerne om tvangsfuldbyrdelse af forældreansvar findes i dag i retsplejelovens kapitel 42 b, §§ 456 p–456 r. Efter [retsplejelovens § 456 q, stk. 1](#) fuldbyrdes »domme og kendelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær samt retsforlig, afgørelser og aftaler, der kan fuldbyrdes efter § 478, stk. 1, nr. 1-3« af **familieretten** efter reglerne i kapitlet. Det samme gælder anmodninger om udlevering af et barn til forældremyndighedsindehaveren eller bopælsforælderen efter [§ 596, stk. 2](#). De almindelige fuldbyrdelsesregler

i [kapitel 45](#), [kapitel 46](#) og [kapitel 53](#) samt [§ 449 c](#) gælder også – dog således at familieretten træder i stedet for fogedretten.

Hvilke fundamenter der kan fuldbyrdes, følger af [retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 1-3](#): domme og kendelser, retsforlig, aftaler om forældremyndighed anmeldt til eller godkendt af Familieretshuset eller familieretten, afgørelser om forældremyndighed, bopæl eller samvær truffet af Familieretshuset samt aftaler om bopæl og samvær indgået over for Familieretshuset eller aftaler, hvori det udtrykkeligt er bestemt, at de kan tjene som fuldbyrdelsesgrundlag.

Indtil 1. april 2019 lå kompetencen hos fogedretten efter det daværende kapitel 48 a (§§ 536 og 537), som var indsat ved lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven af 7. juni 2007 med virkning fra 1. oktober 2007. Praksis fra denne periode – f.eks. [FS-4071/2010-RAN](#) og [FS-1430/2016-ALB](#) – er stadig illustrativ for fuldbyrdelsesmidlernes rækkefølge, men skal læses med forbehold for, at fuldbyrdelsesspærren nu er skærpet og kompetencen flyttet.

Kapitel 42 b blev indsat ved [LOV nr 1711 af 27/12/2018](#) om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven). Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 91, 2018-19) fremgår baggrunden ordret:

»Hensynet til barnet afspejles endvidere i forslaget om en række ændringer af reglerne om fuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Barnet bør skånes for oplevelsen af at skulle udleveres til en forælder med magt, og fuldbyrdelse skal derfor primært ske på en måde, der retter sig mod forælderen og ikke mod barnet. I overensstemmelse med aftalen foreslås det også, at fuldbyrdelse af afgørelser efter forældreansvarsloven fremover varetages af familieretten og dermed flyttes fra fogedretten. Endvidere ændres betingelserne for fuldbyrdelsen således, at det er tydeligt, at fuldbyrdelsen kun kan gennemføres af hensyn til barnet, og at fuldbyrdelsen skal varetage barnets bedste. Derfor foreslås det også, at der gives mulighed for at hjemvise en fuldbyrdelsessag til fornyet behandling i Familieretshuset.«

Denne oversigt dækker selve fuldbyrdelsesprocessen. Den materielle afvejning af forældremyndighed, bopæl og samvær behandles under [forældremyndighed](#) og [bopæl-og-samvær](#), fogedrettens øvrige tvangsfuldbyrdelse under [fogedretsbehandling](#), og tilbagegivelse ved internationale bortførelser under [haagerkonventionen-tilbagegivelse-af-bortført-barn](#).

LOV	Retsplejeloven § 456q, stk. 1	Retsplejeloven § 478, stk. 1	Retsplejeloven § 596, stk. 2
PRAKSIS	Byretten · Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning		30.03.2016
	Byretten · Kendelse om udlevering af barn til samvær og fastsættelse af tvangsbøder		28.05.2010

§ 456 p som selvstændig fuldbyrdelsesspærre – fuldbyrdelse alene af hensyn til barnet

[Retsplejelovens § 456 p](#) opstiller to kumulative betingelser for, at fuldbyrdelse overhovedet kan ske:

»Fuldbyrdelse efter reglerne i dette kapitel kan kun ske under hensyn til barnet og skal varetage barnets bedste. Fuldbyrdelse kan endvidere kun ske, hvis der ikke er behov for af hensyn til barnet at henvise sagen til Familieretshuset til vurdering af, om den aftale eller afgørelse, der søges fuldbyrdet, skal ændres eller ophæves.«

Bestemmelsen er dermed ikke blot en fortolkningsregel, men en selvstændig spærre.

[Forældreansvarsvejledningen, kapitel 9 om fuldbyrdelse af forældreansvar](#), formulerer konsekvensen skarpt:

»Fuldbyrdelse kan dermed alene ske for barnets skyld og ikke for en forælders skyld.«

Vejledningen tilføjer, at der i vurderingen »skal tages hensyn til barnets ret til beskyttelse, herunder at barnet ikke fastholdes i en skadelig loyalitetskonflikt mellem forældrene«, og at en henvisning til Familieretshuset f.eks. kan være relevant, »hvis der foreligger nye oplysninger, forandrede forhold eller andre omstændigheder, der gør det relevant at overveje, om den gældende aftale eller afgørelse er til barnets bedste«.

Spærren har reel gennemslagskraft i praksis. I [BS-46105/2024-OLR](#) af 16. januar 2025 stadfæstede Østre Landsret, at tvangsfuldbyrdelse af samvær ikke skulle fremmes, netop under henvisning til barnets bedste efter [§ 456 p](#) – og altså uanset at bopælsforælders vægring ikke i sig selv var berettiget. Tilsvarende nægtede familieretten i [BS-5571/2024-HIL](#) af 6. september 2024 at fremme en fuldbyrdelsessag om samvær med henvisning til [§ 456 p](#) sammenholdt med [forældreansvarslovens § 4](#).

At spærren allerede fandtes i en tidligere – og mildere – udformning ses af pre-reform-praksis: i [FS-1430/2016-ALB](#) fandt fogedretten omvendt ikke, »at en gennemførelse af samværet må antages at udsætte Barnets sjælelige eller legemlige sundhed for alvorlig fare, jf. retsplejelovens § 536, stk. 6«, og sagen blev fremmet. Efter kapitel 42 b er kravet ikke længere blot fravær af »alvorlig fare«, men et positivt krav om, at fuldbyrdelsen **varetager** barnets bedste.

LOV

[Forældreansvarsloven § 4, stk. 1](#)

[Retsplejeloven § 456p](#)

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste	16.01.2025
Byretten · Frifindelse i sag om tvangsfuldbyrdelse af samvær	06.09.2024
Byretten · Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning	30.03.2016

§ 3 Højesterets kendelse af 22. september 2025: udgangspunktet er, at samværsafgørelsen skal fuldbyrdes

Den centrale afklaring af balancen mellem håndhævelse og beskyttelse er [BS-21907/2025-HJR](#), afsagt 22. september 2025. Sagen angik, om ti overvågede samvær, der skulle etablere kontakt mellem et barn (B, født 2012) og faren, skulle tvangsfuldbyrdes, samt betaling af allerede varslede tvangsbøder.

Højesteret opstillede efter gengivelsen i Højesterets årsberetning 2025 følgende generelle retningslinjer:

»Højesteret udtalte, at hvis den forælder, som barnet bor hos, ikke frivilligt medvirker til, at samværet mellem barnet og den anden forælder gennemføres, er udgangspunktet, at samværsafgørelsen skal fuldbyrdes. Under fuldbyrdelsessagen skal familieretten ikke foretage en materiel prøvelse af afgørelsen om samvær, men hvis familieretten finder, at afgørelsen som følge af nye oplysninger eller forandrede forhold ikke længere er til barnets bedste, skal familieretten henvise sagen til Familieretshuset med henblik på vurdering af, om afgørelsen skal ændres eller ophæves. Familieretten skal under fuldbyrdelsessagen tage hensyn til forpligtelserne efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til privatliv og familieliv som fastslået i Menneskerettighedsdomstolens praksis.«

Kendelsen indeholder dermed tre selvstændige led: (1) et **håndhævelsesudgangspunkt**, (2) et **forbud mod materiel omprøvelse** under fuldbyrdelsessagen med henvisning til Familieretshuset som det korrekte spor, og (3) en **konventionsforpligtelse**, der skal iagttages løbende.

I den konkrete sag lagde Højesteret vægt på, at moren siden barnets fødsel i 2012 vedholdende havde modsat sig enhver kontakt mellem barnet og faren, at hun endnu ikke havde fortalt barnet om faren, og at hun fortsat ikke ville medvirke. Familieretten havde forsøgt at fuldbyrde ved tvangsbøder, »men dette havde ikke fået M til at ændre adfærd«. Under disse omstændigheder fandt Højesteret, at

»tvangsfuldbyrdelse af samværsafgørelsen ved afhentning af B måtte anses for at være den eneste mulighed for at få etableret en kontakt og relation mellem B og hendes far, hvilket som nævnt var til hendes bedste.«

Højesteret tog derfor farens påstand til følge, således at fuldbyrdelsen skulle ske ved afhentning af barnet – men understregede samtidig, at afhentningen skulle ske »i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 42 b og forpligtelserne i Menneskerettighedskonventionens artikel 8«, og at familieretten i den forbindelse bl.a. skulle inddrage barnets egne synspunkter. Endelig fandt Højesteret, at der ikke var grundlag for at lade allerede varslede tvangsbøder bortfalde.

Procesbevillingsnævnet havde forud herfor – den 10. april 2025 – meddelt [3.-instansbevilling i en sag om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste](#) med henvisning til § 456 p og § 456 r, stk. 3, jf. § 392, stk. 3.

LOV	Retsplejeloven § 392, stk. 3	Retsplejeloven § 456p	Retsplejeloven § 456r, stk. 3, 5
PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje		22.09.2025
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste		10.04.2025

§ 4 Proportionalitetstrappen: udsættelse, forligsbestræbelser, rådgivning, bøder og magt

Kapitel 42 b bygger på en trinvis eskalation, hvor familieretten som udgangspunkt skal begynde nederst. [Forældreansvarsvejledningen kapitel 9](#) sammenfatter princippet:

»Familieretten skal også ved valget af fuldbyrdelsesmiddel sikre, at det er til barnets bedste. Efter proportionalitetsprincippet bør familieretten anvende det mindst muligt indgribende middel, som må antages at kunne påvirke den tilbageholdende forælders adfærd.«

Trinene kan opstilles således:

Trin	Hjemmel	Indhold
1. Møde og kommunal repræsentant	§ 456 r, stk. 1, 1. pkt.	Parterne indkaldes normalt til møde; familieretten kan tilkalde en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser
2. Kortere udsættelse	§ 456 r, stk. 1, 2. pkt.	Kortere udsættelse af tidspunktet for udlevering eller samværets udøvelse, f.eks. til forligsbestræbelser

3. Børnesamtale	§ 456 r, stk. 2	Barnet med fornøden alder og modenhed skal have mulighed for at udtale sig
4. Børnesagkyndig erklæring	§ 456 q, stk. 3	I tvivlstilfælde kan fuldbyrdelsen udsættes på en børnesagkyndig erklæring
5. Tvangsbøder	§ 456 q, stk. 2, jf. § 456 r, stk. 3	Løbende dag-/ugebøder eller enkeltbøde ved samvær
6. Børnesagkyndig rådgivning	§ 456 r, stk. 4, jf. forældreansvarslovens § 32 a	Obligatorisk kortvarig udsættelse forud for afhentning, medmindre særlige omstændigheder
7. Umiddelbar magt	§ 456 r, stk. 5	Primært tilbageholdelse af forælderen; kun subsidiært afhentning af barnet

Et praktisk eksempel på trinvis behandling er fuldbyrdelsessagen **BS-36286/2021-BOR**, der findes i to led: familieretten [udsatte først fuldbyrdelsen af samværet på grund af barnets modstand](#) den 5. oktober 2021 med henvisning til børnesamtalen i [§ 456 r, stk. 2](#), og traf derefter den 3. december 2021 [kendelse om fastsættelse af erstatningssamvær og udløsning af tvangsbøder](#) efter §§ 456 p–456 r. Sagen illustrerer, at udsættelse og bødeanvendelse ikke er hinandens alternativer, men på hinanden følgende trin i samme sag.

Også under det tidligere regelsæt var udsættelse til rådgivning obligatorisk optakt til mere indgribende midler: i [FS-1430/2016-ALB](#) blev sagen fremmet, men udsat i 14 dage med henblik på børnesagkyndig rådgivning efter dagældende § 537, stk. 4, jf. [forældreansvarslovens § 32 a](#). Efter [§ 456 r, stk. 4](#) er den tilsvarende udsættelse i dag gjort til en betingelse specifikt forud for afhentning af barnet.

LOV

[Forældreansvarsloven § 32a](#)
[Retsplejeloven § 456q, stk. 2, 3](#)
[Retsplejeloven § 456r, stk. 1-5](#)

PRAKSIS

Byretten · Kendelse om fastsættelse af erstatningssamvær og udløsning af tvangsbøder

03.12.2021

Byretten · Udsættelse af fuldbyrdelse af samvær på grund af barnets modstand

05.10.2021

Byretten · Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning

30.03.2016

§ 5 Tvangsbøder efter § 456 r, stk. 3 – udmåling, forfald og virkningsløshed

[Retsplejelovens § 456 r, stk. 3](#) fastlægger både bødetype og udmålingsgrundlag:

»Tvangsbøder fastsættes som daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil barnet udleveres. Ved fuldbyrdelsen af bestemmelser om udøvelse af samvær kan der dog fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om udøvelse af samvær på et nærmere angivet tidspunkt ikke efterkommes. Bødens størrelse fastlægges i forhold til indkomsten hos den forælder, der har barnet, og bøden fastsættes som minimum til 1.500 kr.«

Tre forhold er værd at fremhæve i praksis:

- **Bødetypen afhænger af, hvad der fuldbyrdes.** Ved udlevering af barnet (forældremyndighed/bopæl) løber bøden, indtil udlevering sker. Ved samvær kan der fastsættes en enkelt bøde knyttet til et konkret samværstidspunkt – netop fordi en løbende bøde er meningsløs, når forpligtelsen er punktuell.
- **Bøden er indkomstbestemt med et gulv på 1.500 kr.** Familieretten skal derfor konkret forholde sig til bopælsforælders økonomi; minimumsbeløbet er ikke et normalniveau.

- **Tvangsbøder er ikke altid et egnet middel.** I [FS-1430/2016-ALB](#) nægtede fogedretten at anvende tvangsbøder med denne begrundelse:

»Efter de foreliggende oplysninger er Skats inddrivelse af tvangsbøder sat i bero eller har været sat i bero i en længere periode. På den baggrund, og da det må lægges til grund, at modstanden mod samvær også har baggrund i en umiddelbar vægring hos Barnet, findes anvendelsen af tvangsbøde ikke anvendelig i den foreliggende situation.«

De to anførte grunde – manglende inddrivelse og barnets egen vægring – rammer bødens virkemåde: bøden er et adfærdspåvirkende middel rettet mod forælderen, og den mister sin funktion, når forælderen ikke er den reelle årsag til, at samværet ikke gennemføres, eller når bøden ikke opkræves.

Er bøderne derimod anvendt uden virkning, er det ikke et argument for at lade dem bortfalde. I [BS-21907/2025-HJR](#) fandt Højesteret »ikke grundlag for at lade allerede varslede tvangsbøder bortfalde«, samtidig med at bødernes virkningsløshed blev tillagt vægt som argument for at gå videre til umiddelbar magt. Bøderne fungerer altså både som sanktion for den passerende vægring og som dokumentation for, at trappens lavere trin er udtømt.

Endelig fastslår [§ 456 q, stk. 2, 3. pkt.](#), at samvær med **andre end barnets forældre** – dvs. samvær efter [forældreansvarslovens § 20](#) og [§ 20 a](#) – kun kan fuldbyrdes ved tvangsbøder. Umiddelbar magt er her udelukket, uanset hvor grov vægringen måtte være. Fra ældre praksis under det tidligere regelsæt kan henvises til [FS-4071/2010-RAN](#), hvor fogedretten kombinerede udlevering til samvær med fastsættelse af tvangsbøder efter dagældende [§§ 536 og 537](#).

LOV	Forældreansvarsloven § 20	Retsplejeloven § 456r, stk. 3	Retsplejeloven § 456q, stk. 2
PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje Byretten · Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning Byretten · Kendelse om udlevering af barn til samvær og fastsættelse af tvangsbøder		
			22.09.2025 30.03.2016 28.05.2010

§ 6 Umiddelbar magt: tilbageholdelse af forælderen frem for afhentning af barnet

Det mest indgribende fuldbyrdelsesmiddel er reguleret i [retsplejelovens § 456 r, stk. 5](#), der indeholder en klar rangorden:

»Skal der anvendes umiddelbar magt, skal dette som udgangspunkt ske ved tilbageholdelse af den forælder, der har barnet, et andet sted end barnets opholdssted. Er dette ikke muligt, skal familieretten vurdere, om der er grundlag for at gennemføre fuldbyrdelsen ved afhentning af barnet. Gennemføres fuldbyrdelsen ved afhentning af barnet, skal der deltage en børnesagkyndig fra Børneenheden i Familieretshuset og en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder. Den børnesagkyndige skal til brug for familierettens afgørelse foretage en vurdering af, om fuldbyrdelsen sker af hensyn til barnet og varetager barnets bedste.«

Hovedreglen er altså, at magten rettes mod **forælderen**, ikke mod barnet – og at tilbageholdelsen ovenikøbet skal ske et andet sted end der, hvor barnet opholder sig, så barnet ikke er vidne til indgrebet. Konstruktionen er

en direkte udmøntning af lovgivers begrundelse i forarbejderne til [LOV nr 1711 af 27/12/2018](#) om, at »[b]arnet bør skånes for oplevelsen af at skulle udleveres til en forælder med magt«.

Afhentning af barnet er dermed subsidiær i to lag: den forudsætter (i) at tilbageholdelse ikke er mulig, og (ii) at familieretten herefter positivt vurderer, at der er grundlag for afhentning. Hertil kommer to obligatoriske proceskrav:

- **Forudgående børnesagkyndig rådgivning.** Efter [§ 456 r, stk. 4](#) skal familieretten forud for afhentning kortvarigt udsætte sagen med henblik på børnesagkyndig rådgivning efter [forældreansvarslovens § 32 a](#), medmindre særlige omstændigheder foreligger. Rådgivningen tilbydes af Familieretshuset og skal være gennemført inden det tidspunkt, familieretten har udsat sagen til.
- **Obligatorisk deltagelse under afhentningen.** En børnesagkyndig fra **Børneenheden** i Familieretshuset og en repræsentant fra kommunen skal deltage, medmindre ganske særlige omstændigheder foreligger – og den børnesagkyndige skal afgive en selvstændig vurdering af, om fuldbyrdelsen varetager barnets bedste.

[BS-21907/2025-HJR](#) viser, hvor højt tærsklen ligger – og at den kan overskrides: der forelå tretten års vedholdende og ubegrundet modstand, barnet kendte ikke sin far, og tvangsbøder havde ikke virket. Først under disse omstændigheder fandt Højesteret afhentning berettiget, idet det var »den eneste mulighed« for at etablere kontakt. Omvendt illustrerer [BS-46105/2024-OLR](#), at heller ikke uberettiget vægring i sig selv fører til magtanvendelse, når hensynet til barnet taler imod fuldbyrdelse.

LOV

[Forældreansvarsloven § 32a](#)[Retsplejeloven § 456r, stk. 4, 5](#)

PRAKSIS

Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje

22.09.2025

Landsretten · Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste

16.01.2025

§ 7 Børnesamtalen og den børnesagkyndige belysning under fuldbyrdelsessagen

Barnets inddragelse er reguleret selvstændigt i [retsplejelovens § 456 r, stk. 2](#):

»Et barn, som har den fornødne alder og modenhed, skal under en samtale have mulighed for at give udtryk for sine egne synspunkter, medmindre det er til skade for barnet. Afholdes en samtale med barnet, skal der deltage en børnesagkyndig eller en repræsentant fra kommunen. § 450 b, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Den børnesagkyndige skal komme fra Børneenheden i Familieretshuset, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.«

Henvisningen til [§ 450 b, stk. 1, 1. pkt.](#) betyder, at samtalen afholdes uden parternes tilstedeværelse, og henvisningen til [stk. 3](#), at parterne inden afgørelsen skal gøres bekendt med samtalens hovedindhold, medmindre afgørende hensyn til barnet taler imod. Reglen er den processuelle udmøntning af FN's Børnekonvention artikel 12 om barnets ret til at blive hørt og af [forældreansvarslovens § 5](#) og [§ 34](#).

Børnesamtalen er ikke ren formalitet. I [BS-36286/2021-BOR](#) af 5. oktober 2021 var det netop barnets modstand – belyst efter [§ 456 r, stk. 2](#) – der begrundede, at fuldbyrdelsen blev udsat. Og selv når Højesteret i [BS-21907/2025-HJR](#) tillod afhentning, blev det udtrykkeligt pålagt familieretten under den praktiske gennemførelse bl.a. at inddrage barnets egne synspunkter.

Sideløbende hermed kan familieretten efter [§ 456 q, stk. 3](#) »i tvivlstilfælde udsætte fuldbyrdelsen på indhentelse af en børnesagkyndig erklæring«. Grænsen for, hvornår der foreligger et tvivlstilfælde, er skønsmæssig: i [FS-1430/2016-ALB](#) fandt fogedretten under det tidligere regelsæt ikke grundlag for at indhente en børnesagkyndig erklæring, når den administrative myndighed på baggrund af de gennemførte overvågede samvær hverken havde fundet grundlag for at ophæve samværet eller iværksætte en undersøgelse.

[Vejledningen om børnesagkyndige undersøgelser](#) understreger, at vægten af en børnesagkyndig erklæring beror på myndighedens skøn, »hvor hensynet til barnets bedste er det afgørende moment«, og at eventuelle formelle mangler kun får betydning, hvis de må antages at have påvirket erklæringens materielle indhold.

LOV

[Forældreansvarsloven § 34](#)[Retsplejeloven § 450b, stk. 1, 3](#)[Retsplejeloven § 456r, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 456q, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	22.09.2025
	Byretten · Udsættelse af fuldbyrdelse af samvær på grund af barnets modstand	05.10.2021
	Byretten · Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning	30.03.2016

EMRK artikel 8 og Børnekonventionen: den positive håndhævelsespligt over for beskyttelsen af barnet

§ 8

Fuldbyrdelsessager efter kapitel 42 b ligger i skæringspunktet mellem to konventionsforpligtelser. På den ene side indebærer **Menneskerettighedskonventionens artikel 8** en positiv forpligtelse for myndighederne til at træffe rimelige foranstaltninger med henblik på at genforene forælder og barn og til at håndhæve trufne afgørelser, når en forælder retsstridigt modsætter sig kontakt. På den anden side kræver **FN's Børnekonvention artikel 3 og 12**, at barnets bedste kommer i første række, og at barnet høres – hvilket kan tale imod en traumatiserende tvangsudlevering.

Højesteret har i [BS-21907/2025-HJR](#) placeret artikel 8 som en integreret del af fuldbyrdelsessagerne: familieretten »skal under fuldbyrdelsessagen tage hensyn til forpligtelserne efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om retten til privatliv og familieliv som fastslået i Menneskerettighedsdomstolens praksis«. Konventionen indgik både i afvejningen af, om fuldbyrdelse skulle ske, og i kravene til, **hvordan** afhentningen skulle gennemføres.

At artikel 8 også stiller krav til myndighedernes oplysningsgrundlag i sager om barnets kontakt til en forælder, fremgår af [BS-25683/2022-HJR](#), hvor Højesteret hjemviste en samværssag på grund af utilstrækkeligt oplysningsgrundlag med henvisning til artikel 8.

Den positive forpligtelse har også en **tidsdimension**. Folketingets Ombudsmand kritiserede i [FOB 2021-39](#) (sag nr. 21/03272), at Familieretshuset ventede mere end fem måneder med at indhente samtykke til en sagkyndig erklæring, som en landsretsdom havde gjort til betingelse for, at samvær kunne fastsættes. Ombudsmanden fandt det »meget beklageligt« og henstillede til, at sagen blev fremskyndet mest muligt. Han henviste til sin tidligere udtalelse om udmøntning af domme om overvåget samvær:

»Efter min opfattelse følger det samtidig af sagernes karakter og af det forhold, at retten har bestemt, at der skal være overvåget samvær – og at Familieretshusets opgave således for så vidt alene er at udmønte dommen – at det overvågede samvær bør påbegyndes inden for kort tid efter modtagelse af dommen. Selve sagernes karakter tilsiger

således, at de fremmes med den fornødne hurtighed. I modsat fald er der risiko for bl.a., at relationen mellem forælder og barn lider skade.»

Udtalelsen rammer den samme mekanisme, som Højesteret senere lagde til grund: jo længere tid der går, desto mere fastlåst bliver situationen, og desto mere indgribende bliver det middel, der til sidst er nødvendigt. Sagsbehandlingstid er derfor ikke blot et spørgsmål om god forvaltningsskik, men et selvstændigt retssikkerhedsmæssigt hensyn i fuldbyrdelsessporet.

EMRK artikel 8's selvstændige indhold behandles nærmere under [emrk-artikel-8-privatliv-familieliv](#).

LOV	Retsplejeloven § 456p	
PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	22.09.2025
	Højesteret · Hjemvisning af sag om samvær efter tvangsadoption grundet utilstrækkeligt oplysningsgrundlag og EMRK artikel 8	21.02.2023

§ 9 Erstatningssamvær og ændring af samværet under fuldbyrdelsessagen

Familieretten har to redskaber til at effektivisere fuldbyrdelsen uden at gribe til magt. Efter [§ 456 q, stk. 4](#) kan retten »ændre omfang, tid og sted for samværet og vilkårene herfor under fuldbyrdelsessagen«, og efter [§ 456 q, stk. 5](#) kan retten »fastsætte erstatningssamvær for et samvær, der ikke har kunnet udøves under fuldbyrdelsessagen«.

Bestemmelserne er ordret videreført fra dagældende § 536, stk. 4 og 5, og landsretspraksis om den ældre bestemmelse er derfor fortsat retningsgivende. I [BS-998/2008-OLR](#) af 27. juni 2008 stadfæstede Østre Landsret, at fogedretten ikke kunne fastsætte erstatningssamvær for samværsperioder, der ikke havde tilknytning til en verserende fuldbyrdelsessag. Landsretten lagde vægt på lovmotiverne til lov nr. 500 af 6. juni 2007 (L 134), hvorefter kompetencen skulle give

»fogedretterne et redskab til at effektivisere fuldbyrdelsessagerne, særligt i de tilfælde hvor bopælsforælderen uden grund hindrer samværet«,

men samtidig ikke måtte række videre:

»Derimod er det ikke hensigten, at fogedretten skal kunne tage stilling til det overordnede samvær, der er fastsat af statsforvaltningen eller domstolene.«

Kompetencen efter [§ 456 q, stk. 4 og 5](#) er dermed **accessorisk**: den knytter sig til den konkrete fuldbyrdelsessag og må ikke bruges til at omgøre det overordnede samvær. Ønskes samværet ændret som sådan, er sporet en henvisning til Familieretshuset efter [§ 456 p](#) – ikke en ændringsafgørelse under fuldbyrdelsen.

Uden for fuldbyrdelsessagen gælder ordningen om **automatisk erstatningssamvær** i [forældreansvarsbekendtgørelsen § 9](#): falder et aftalt eller fastsat samvær bort, er der samvær i den efterfølgende uge på de samme vilkår, forudsat at bortfaldet ikke skyldes samværsforælders forhold, og at samværsforælderen straks giver bopælsforælderen meddelelse om, at erstatningssamvær ønskes. Ordningen omfatter ikke ferie- og helligdagssamvær, overvåget samvær eller samvær, der efter afgørelsen skal foregå på bestemte tidspunkter uden en fastlagt plan. Efter [§ 10](#) skal samværsafgørelser indeholde bestemmelse

om automatisk erstatningssamvær. Familieretterne indarbejder dette rutinemæssigt i domskonklusionerne – se f.eks. [BS-27283/2020-VIB](#), hvor dommen både fastsætter automatisk erstatningssamvær og udtrykkeligt henviser samværsforælderen til at kunne få familierettens hjælp til tvangsfuldbyrdelse efter [§ 478, stk. 1, nr. 3](#), hvis barnet ikke udleveres.

I fuldbyrdelsessagen **BS-36286/2021-BOR** blev de to spor kombineret, idet familieretten den 3. december 2021 [både fastsatte erstatningssamvær og udløste tvangsbøder](#).

LOV

[Forældreansvarsbekendtgørelsen § 9](#)
[Retsplejeloven § 456q, stk. 4, 5](#)
[Retsplejeloven § 478, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af fogedrettens afslag på at fastsætte erstatningssamvær uden for en verserende fuldbyrdelsessag	27.06.2008
	Byretten · Afgørelse om bopæl og forældremyndighed for fire søskende ved Retten i Viborg	13.04.2022
	Byretten · Kendelse om fastsættelse af erstatningssamvær og udløsning af tvangsbøder	03.12.2021

§ 10 Udlevering efter § 596, stk. 2 – kravet om forældremyndighed eller fastlagt bopæl

Ud over de egentlige fuldbyrdelsesgrundlag i [§ 478, stk. 1, nr. 1-3](#) kan familierettens bistand kræves uden sædvanligt tvangsfuldbyrdelsesgrundlag efter [retsplejelovens § 596, stk. 2](#):

»Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, når familierettens bistand er påkrævet til håndhævelse af forældremyndighed eller barnets bopæl. Fuldbyrdelse sker efter bestemmelserne i kapitel 42 b.«

Anvendelsesområdet er snævert. I [FS-8270/2018-NYK](#) af 19. september 2018 nægtede fogedretten at fremme en fars anmodning om tvangsudlevering af to børn. Parterne havde fælles forældremyndighed, men der var hverken indgået aftale eller truffet afgørelse om, hvor børnene skulle have bopæl efter samlivsophøret. Retten fastslog:

»Den omstændighed, at børnene fortsat er folkeregistertilmeldt fars adresse, kan ikke føre til et andet resultat.«

Afgørelsen viser, at [§ 596, stk. 2](#), forudsætter en retligt fastlagt position – forældremyndighed eller bopæl – og at faktisk registrering ikke kan træde i stedet for den. Bestemmelsens sigte er den situation, hvor en samværsforælder tilbageholder barnet fra en bopælsforælder, der har haft barnet boende i længere tid. Rammen for prøvelsen af netop dette bopælsspørgsmål ses i [BS-1161/2018-OLR](#), hvor Østre Landsret stadfæstede en kendelse om tvangsudlevering af børn med henvisning til bl.a. [§ 596, stk. 1 og 2](#), [§ 478, stk. 1](#) og [forældreansvarslovens § 17](#).

Selv når [§ 596, stk. 2](#), kan anvendes, gælder kapitel 42 b's materielle spærre og fuldbyrdelsesmidler fuldt ud: udlevering til bopælsforælderen kan således kun ske, hvis den varetager barnets bedste, jf. [§ 456 p](#), og fuldbyrdelsen skal ske efter proportionalitetstrappen i [§ 456 r](#).

LOV

[Forældreansvarsloven § 17](#)
[Retsplejeloven § 478, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 596, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Landsretten · Stadfæstelse af fogedrettens kendelse om tvangsudlevering af børn - spørgsmål om bopæl.	16.11.2018
	Byretten · Fogedsag om tvangsudlevering af børn - manglende eksigibelt fundament og bopælsafgørelse	19.09.2018

§ 11 Kompetence, kæreadgang og appelbegrænsninger

Fordi kapitel 42 b er placeret i retsplejelovens familieretlige del, men henviser til fuldbyrdelseskapitlerne, har det givet anledning til tvivl, hvilke appelregler der gælder for familierettens kendelser i fuldbyrdelsessager.

Spørgsmålet blev afklaret ved [BS-46450/2020-HJR](#) af 17. februar 2021, hvor Højesteret fastslog, at kære af en kendelse om tvangsfuldbyrdelse af samvær **ikke** krævede tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Afgørelsen bygger på samspillet mellem [§ 389 a](#) om kære af byrettens afgørelser under hovedforhandlingen, henvisningen i [§ 456 q, stk. 1, 3. pkt.](#) til kapitel 45, 46 og 53 – hvor familieretten træder i stedet for fogedretten – og kærereglene i [§ 584, stk. 1](#), hvorefter »[a]fgørelser, der er truffet af en fogedret, kan, medmindre andet er bestemt i loven, kæres til den landsret, i hvis kreds fogedretten ligger«. Fuldbyrdelsessagen behandles altså appelmæssigt som en fuldbyrdelsessag, ikke som et led i en almindelig civil hovedforhandling.

Adgangen til **tredje** instans er derimod betinget. Kære af landsrettens afgørelse til Højesteret kræver tilladelse efter [§ 392, stk. 3](#), og Procesbevillingsnævnet meddelte den 10. april 2025 [3.-instansbevilling i en sag om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste](#) med henvisning til [§ 456 p](#) og [§ 456 r, stk. 3](#).

Det er vigtigt at holde fuldbyrdelsessporet adskilt fra den **materielle** sag. Domme, hvor familieretten alene har afgjort spørgsmål om samvær, er undergivet ankebegrænsning og kan kun ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. [§ 453, stk. 1](#). Den begrænsning gælder den materielle samværsafgørelse – ikke kendelsen i fuldbyrdelsessagen, som følger kærereglene.

Endelig bemærkes, at samværsafgørelser kan fuldbyrdes, uanset at de er anket. Familieretterne bestemmer rutinemæssigt dette udtrykkeligt i domskonklusionen, jf. [BS-46085/2022-KOL](#), hvor retten under henvisning til [§ 480](#) bestemte, at samværsbestemmelsen kunne fuldbyrdes straks, og [BS-16011/2021-LYN](#), hvor bopælsdommen kunne fuldbyrdes uanset anke inden for fuldbyrdelsesfristen, jf. [§ 480, stk. 2](#).

LOV

[Retsplejeloven § 389a, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 392, stk. 3](#)
[Retsplejeloven § 480, stk. 2](#)
[Retsplejeloven § 584, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Kære af kendelse om tvangsfuldbyrdelse af samvær krævede ikke tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	17.02.2021
	Byretten · Forældremyndighedssag: Overførsel af forældremyndighed til far og fastsættelse af overvåget samvær med mor	16.12.2022
	Byretten · Sag om bopæl og samvær - Børns tarv og forældreansvar	13.08.2021
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste	10.04.2025

§ 12 Når fuldbyrdelse ikke virker: bopælsflytning og forældremyndighed som reaktion på vedvarende vægring

Fuldbyrdelsessporet er ikke det eneste svar på vedvarende vægring. Når tvangsbøder er virkningsløse, og magtanvendelse er uforholdsmæssig, kan reaktionen i stedet ligge i den materielle sag efter forældreansvarsloven.

Med virkning fra 1. januar 2025 blev der ved ændringsloven af 30. december 2024 om styrkelse af barnets ret til begge forældre (se [lovforslaget L 66, 2024-25](#)) indsat et nyt [stk. 2 i forældreansvarslovens § 4](#):

»Familieretshuset og familieretten skal ved vurderingen af barnets bedste, jf. stk. 1, endvidere inddrage hensynet til barnets ret til begge forældre og i den forbindelse samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, som er kommet til udtryk ved barnets adfærd. Samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, tillægges konsekvenser, hvis dette er til barnets bedste.«

Af forarbejderne fremgår, hvilke konsekvenser der sigtes til:

»I sådanne situationer vil forslaget betyde, at ved udøvelse af samarbejdschikane eller forældrefremmedgørelse vil det altid skulle overvejes, om chikanen eller forældrefremmedgørelsen skal have konsekvenser, navnlig i form af, at forældremyndigheden tillægges den anden forælder alene, eller at barnets bopæl flyttes til den anden forælder.«

Forarbejderne understreger samtidig to modererende forhold: konsekvensen indtræder ikke automatisk, men kun hvis den konkret er bedst for barnet, og der skal kunne konstateres, at ændringen »reelt vil sikre barnets ret til begge forældre«. Endvidere gælder bestemmelsen ikke, hvor der er reelle grunde til at afbryde kontakten, f.eks. vold, herunder psykisk vold, eller risiko for forælders sikkerhed – mens »almindelig uenighed eller højt konfliktniveau mellem forældrene« ikke i sig selv kan begrunde, at en forælder holder barnet væk.

Denne afvejning genfindes i praksis. I [BS-58675/2023-HJR](#) overførte Højesteret forældremyndigheden til faren under hensyn til barnets trivsel og modvilje mod samvær med moren, jf. [forældreansvarslovens § 4](#) og [§ 14, stk. 1](#). Omvendt viser [BS-7556/2022-FRB](#), at bopælsskifte ikke er en automatisk sanktion: selv om en børnesagkyndig erklæring beskrev morens handlinger som havende »karakter af samværschikane – uden at det var intentionen«, fandt familieretten et bopælsskifte for indgribende og fastsatte i stedet en optrappende samværsordning. Samme mønster ses i [BS-46085/2022-KOL](#), hvor retten kombinerede overførsel af forældremyndighed med seks overvågede kontaktbevarende samvær for at genopbygge relationen til den anden forælder.

At barnets vedvarende modstand kan føre helt til ophævelse af samværet – og dermed fjerne fuldbyrdelsesgrundlaget – ses af [BS-26183/2023-ALB](#), hvor samværet blev ophævet efter [forældreansvarslovens § 21, stk. 3](#), jf. [§ 4](#). Modsat fastsatte Østre Landsret i [BS-47427/2021-OLR](#) overvåget samvær trods børnenes modstand og to års afbrydelse – en påmindelse om, at barnets udtrykte modstand ikke uden videre er afgørende, når modstanden kan være et produkt af konflikten.

Det familieretlige samspil om samværschikane behandles nærmere under [samværschikane-tvangsboeder](#).

LOV

[Forældreansvarsloven § 4, stk. 1, 2](#)
[Forældreansvarsloven § 17](#)
[Forældreansvarsloven § 21, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Overførsel af forældremyndighed til faren under hensyn til barnets trivsel og modvilje mod samvær med moren	25.04.2024
	Landsretten · Landsretten fastsætter overvåget samvær trods børns modstand og to års afbrydelse	10.03.2022
	Byretten · Ophævelse af samvær og afslag på overførsel af forældremyndighed	25.08.2023
	Byretten · Afgørelse om forældremyndighed, bopæl og samvær	14.06.2023
	Byretten · Forældremyndighedssag: Overførsel af forældremyndighed til far og fastsættelse af overvåget samvær med mor	16.12.2022

Familieretshusets rolle: henvisning, Børneenheden og sagsbehandlingstid

§ 13

Kapitel 42 b forudsætter et tæt samspil mellem familieretten og Familieretshuset på tre punkter.

Henvisning efter § 456 p. Familieretten kan ikke selv omgøre den afgørelse, der søges fuldbyrdet. Vurderer retten, at nye oplysninger eller forandrede forhold gør det tvivlsomt, om afgørelsen fortsat er til barnets bedste, er den korrekte reaktion at henvise sagen til Familieretshuset til vurdering af ændring eller ophævelse, jf. § 456 p, 2. pkt. og Højesterets præmisser i [BS-21907/2025-HJR](#). [Forældreansvarsvejledningen](#) bemærker dog, at Familieretshuset ikke kan behandle en henvist sag, hvis Familieretshuset ikke har international kompetence.

Børneenheden. Både børnesamtalen efter § 456 r, stk. 2 og den obligatoriske vurdering ved afhentning efter § 456 r, stk. 5 skal som udgangspunkt involvere en børnesagkyndig fra Børneenheden i Familieretshuset. Børneenheden blev etableret ved Familieretshusreformen som – med de almindelige bemærkninger ord – »et helle for barnet under behandlingen af en familieretlig sag«, der »følger og støtter barnet under sagens behandling«. Kravet om, at netop Børneenhedens børnesagkyndige medvirker, sikrer kontinuitet mellem den materielle sag og fuldbyrdelsessagen, så barnet ikke skal forholde sig til stadig nye fagpersoner.

Børnesagkyndig rådgivning. Efter [forældreansvarslovens § 32 a](#) tilbyder Familieretshuset forældrene børnesagkyndig rådgivning, når familieretten har udsat fuldbyrdelsen efter § 456 r, stk. 4, og rådgivningen »skal være gennemført inden det tidspunkt, familieretten har udsat sagen til«. Bestemmelsen forudsætter dermed, at Familieretshuset kan levere rådgivningen hurtigt – og gør sagsbehandlingstiden til et retligt relevant parameter, jf. ombudsmandens kritik i [FOB 2021-39](#).

Hertil kommer, at familieretten efter § 456 r, stk. 1, 1. pkt. kan tilkalde en repræsentant fra **kommunen** til at varetage barnets interesser under sagen – et redskab, der også bruges i den materielle sag, jf. [BS-27283/2020-VIB](#), hvor kommunal bistand til søskendesamvær indgik i vurderingen af forældrenes samarbejdsevne.

LOV

[Forældreansvarsloven § 32a](#)
[Retsplejeloven § 456p](#)
[Retsplejeloven § 456r, stk. 1, 2, 4, 5](#)

PRAKSIS

Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje

22.09.2025

Byretten · Afgørelse om bopæl og forældremyndighed for fire søskende ved Retten i Viborg

13.04.2022

§ 14 Sammenfatning: sådan skæres en fuldbyrdelsessag efter kapitel 42 b

Praksis efter Familieretshus-reformen tegner et forholdsvis fast prøvelsesskema, som familieretten gennemløber i denne rækkefølge:

- Foreligger der et gyldigt fuldbyrdelsesgrundlag?** Enten et fundament efter § 478, stk. 1, nr. 1-3 eller en situation omfattet af § 596, stk. 2. Mangler grundlaget – f.eks. fordi der hverken er aftale eller afgørelse om bopæl – nægtes sagen fremme, jf. [FS-8270/2018-NYK](#).
- Er der behov for at henvise sagen til Familieretshuset?** Nye oplysninger eller forandrede forhold, der rejser tvivl om, at afgørelsen fortsat er til barnets bedste, skal føre til henvisning – ikke til materiel omprøvelse i familieretten, jf. § 456 p og [BS-21907/2025-HJR](#).
-

Varetager fuldbyrdelsen barnets bedste? Er svaret nej, nægtes fuldbyrdelse – også selv om vægringen er uberettiget, jf. [BS-46105/2024-OLR](#) og [BS-5571/2024-HIL](#).

4. **Er barnet hørt?** Børnesamtale efter [§ 456 r, stk. 2](#) med børnesagkyndig eller kommunal repræsentant, medmindre samtalen er til skade for barnet.
5. **Er det mindst indgribende egnede middel valgt?** Familieretten er ikke bundet af rekvirentens anmodning, jf. [§ 456 q, stk. 2, 2. pkt.](#), og skal begynde med udsættelse, forligsbestræbelser og eventuelt tvangsbøder.
6. **Er tvangsbøder egnede?** Bøderne er indkomstbestemte med et minimum på 1.500 kr., men er uegnede, når vægringen reelt beror på barnets egen modstand, eller når bøderne ikke inddrives eller ikke ændrer adfærd, jf. [FS-1430/2016-ALB](#).
7. **Er betingelserne for umiddelbar magt opfyldt?** Først tilbageholdelse af forælderen et andet sted end barnets opholdssted; kun hvis dette ikke er muligt, kan afhentning af barnet overvejes – efter forudgående børnesagkyndig rådgivning og med deltagelse af Børneenheden og kommunen, jf. [§ 456 r, stk. 4 og 5](#).

Det samlede billede er, at kapitel 42 b hverken tillader ren håndhævelsesautomatik eller giver en vægrende forælder vetoret. Højesteret har med kendelsen af 22. september 2025 markeret, at langvarig, ubegrundet modstand ikke må belønnes med, at kontakten aldrig etableres – men samtidig at selv den yderste tvangsfuldbyrdelse skal gennemføres inden for kapitel 42 b's beskyttelsesramme og under iagttagelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 8. Retsstillingen er senest suppleret af [forældreansvarslovens § 4, stk. 2](#) fra 1. januar 2025, der forpligter myndighederne til at tillægge samarbejdsskikane og forældre fremmedgørelse konsekvenser i den materielle sag, når det er bedst for barnet.

Der er ikke vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer af retsplejelovens kapitel 42 b pr. den seneste lovbekendtgørelse.

LOV	Forældreansvarsloven § 4, stk. 2	Retsplejeloven § 456p	Retsplejeloven § 456q, stk. 2
	Retsplejeloven § 456r, stk. 2, 4, 5	Retsplejeloven § 478, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje		22.09.2025
	Landsretten · Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste		16.01.2025
	Byretten · Frifindelse i sag om tvangsfuldbyrdelse af samvær		06.09.2024
	Byretten · Fogedsag om tvangsudlevering af børn - manglende eksigibelt fundament og bopælsafgørelse		19.09.2018
	Byretten · Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning		30.03.2016

REFERENCE Lovgrundlag 6 paragraffer

Forældreansvarsloven § 4	stk. 1, 2	Retsplejeloven § 456p	
Retsplejeloven § 456q	stk. 1-5	Retsplejeloven § 456r	stk. 1-5
Retsplejeloven § 478	stk. 1	Retsplejeloven § 596	stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser 25 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

22.09.2025	Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	21907-2025
25.04.2024	Overførsel af forældremyndighed til faren under hensyn til barnets trivsel og modvilje mod samvær med moren	bs-58675-2023-hjr
21.02.2023	Hjemvisning af sag om samvær efter tvangsadoption grundet utilstrækkeligt oplysningsgrundlag og EMRK artikel 8	bs-25683-2022-hjr
17.02.2021	Kære af kendelse om tvangsfuldbyrdelse af samvær krævede ikke tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	bs-46450-2020-hjr

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS

5

16.01.2025	Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste	9558-11139
10.03.2022	Landsretten fastsætter overvåget samvær trods børns modstand og to års afbrydelse	3894-4702
28.02.2022	Dom om samvær under opsyn efter ophævelse af fælles forældremyndighed	3558-4241
16.11.2018	Stadfæstelse af fogedrettens kendelse om tvangsudlevering af børn - spørgsmål om bopæl.	1451-1762
27.06.2008	Østre Landsrets stadfæstelse af fogedrettens afslag på at fastsætte erstatningssamvær uden for en verserende fuldbyrdelsessag	5889-7036

BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS

14

06.09.2024	Frifindelse i sag om tvangsfuldbyrdelse af samvær	9530-11101
25.08.2023	Ophævelse af samvær og afslag på overførsel af forældremyndighed	6417-7698
14.06.2023	Afgørelse om forældremyndighed, bopæl og samvær	5999-7176
16.12.2022	Forældremyndighedssag: Overførsel af forældremyndighed til far og fastsættelse af overvåget samvær med mor	5256-6313
13.04.2022	Afgørelse om bopæl og forældremyndighed for fire søskende ved Retten i Viborg	1252-1510
11.02.2022	Afgørelse om bopæl og samvær: Barns bedste afgørende	1920-2289
03.12.2021	Kendelse om fastsættelse af erstatningssamvær og udløsning af tvangsbøder	1789-2139
05.10.2021	Udsættelse af fuldbyrdelse af samvær på grund af barnets modstand	1789-2140
13.08.2021	Sag om bopæl og samvær - Børns tarv og forældreansvar	1059-1277
11.06.2021	Afgørelse om forældremyndighed, bopæl og samvær	1956-2330
23.10.2020	Sag om forældremyndighed og samvær - overvåget samvær beordret	1940-2312
19.09.2018	Fogedsag om tvangsudlevering af børn - manglende eksigibelt fundament og bopælsafgørelse	1450-1761
30.03.2016	Sag om samvær fremmes, men udsættes for børnesagkyndig rådgivning	1353-1640

28.05.2010	Kendelse om udlevering af barn til samvær og fastsættelse af tvangsbøder	2439-3125
------------	--	-----------

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGINSTANS	1
--	---

23.11.2022	Afvisning af klage over kontrolafgift pålagt bus ved Syddansk Universitet grundet erhvervsmæssig kørsel	park-2140
------------	---	-----------

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGINSTANS	1
---	---

10.04.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste	25/03559
------------	--	----------
